

**«У.Д.Қантаев атындағы
Мойнақ су электростанциясы»
акционерлік қоғамы
Директорлар кеңесінің
2018 ж. 14 қыркүйектегі
шешімімен бекітілген
№05/18 хаттама**

БІРІКТІРІЛГЕН МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

**«У.Д.Қантаев атындағы Мойнақ су электростанциясы»
акционерлік қоғамының
Мінез-құлық кодексі**

К-КБ-01-2018

Мойнақ, 2018

МАЗМҰНЫ

Біздің құндылықтарымыз қандай?.....	3
Біздің қағидаттарымыз.....	4
Мінез-құлық кодексі кімге арналған?.....	5
Мінез-құлық кодексі не үшін керек?.....	5
Мінез-құлық кодексін сақтау қалай қамтамасыз етіледі?.....	5
Қоғамға қызмет ету.....	7
Миссиямызды ұстану.....	7
Орнықты даму.....	7
Этикалық мінез-құлық.....	8
Сыртқы коммуникация.....	9
Қызметкерлерге деген қатынас.	10
Жұмысқа қабылдау мен еңбек етудің тең шарттары.....	10
Кемсітушілік пен қысымшылыққа тыйым салу.....	11
Бизнес қауымдастықпен өзара іс-қимыл	12
Үшінші тұлғаларды тарту	12
Мүдделер қақтығысы	13
Әлеуметтік жобалар және демеушілік	15
Сыйлықтар және қонақжайлылық белгілері	15
Қоғамымызға қамқорлық жасау	16
Активтерді қорғау.....	16
Қаржылық есептіліктердің анықтығы.....	17
Ақпаратты басқару.....	18

БІЗДІҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫМЫЗ ҚАНДАЙ?

Серіктестік

- ✓ Біз серіктесіп жұмыс істейміз және командамызға сенеміз
- ✓ Біз команданың мүдделерін жекеасымыздың мүдделерінен жоғары қоямыз.
- ✓ Біз мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді және сенімді қарым-қатынас құрамыз

Сыйластық

- ✓ Біз айналамыздағы бізді қоршаған нәрсенің бәріне ұқыпты қараймыз
- ✓ Біз сенім мен сыйластық қағидаттары бойынша әрекет етеміз
- ✓ Біз заңдарды сақтап, дәстүрлерге құрметпен қараймыз

Бүтіндік

- ✓ Біз мойнымызға алған міндеттемелерді орындаймыз
- ✓ Айтқан сөзімізде тұрамыз
- ✓ Біз қашан жа әділ әрі адалмыз

Меритократия

- ✓ Біз лайықты кәсіби мамандарды тандаймыз
- ✓ Біз атқаратын рөліне қарамастан, әр адамның өз пікірін айтуына мүмкіндік береміз
- ✓ Біз нәтижеге қол жеткізгені үшін көтермелейміз

Кемелдік

- ✓ Біз озық тәжірибе мен технологияларды пайдалана отырып, ұтымды әрі жоғары сапа деңгейінде жұмыс істейміз.
- ✓ Қосымша құнды құру үшін әрекет ете отырып, біз өзімізге жауапкершілік аламыз
- ✓ Біз – білімге құштармыз. Үнемі оқып, ізденеміз және Қоғамды дамытамыз

БІЗДІҢ ҚАҒИДАТТАРЫМЫЗ

Кәсіпқойлық

«У.Д.Қантаев атындағы Мойнақ су электростанциясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) қызметкерлерінің жоғары кәсіпқойлығы – оның тиімді қызметінің кепілі. Сондықтан Қоғам жеке және кәсіби дамуы үшін тең мүмкіндіктерді бере отырып, жайлы жұмыс пен әрбір қызметкердің әлеуетін іске асыру үшін барлық қажетті шарттарды құруға ұмтылады. Әрбір қызметкер Қоғам ұсынатын мүмкіндіктерді пайдалана отырып, сондай-ақ дербес өзінің кәсіпқойлық деңгейін арттыруға тырысады.

Комплаенс

Қағидаларды ұстану ортақ мақсаттармен, мінез-құлық мәдениетімен және дәстүрлермен біріккен кәсіпқой команда болып қалуға мүмкіндік береді, сондай-ақ Қоғамда және іскери серіктестермен және клиенттермен өзара түсінушілікті тиісті деңгейде ұстауға көмектеседі.

Қауіпсіздік

Біз әлемді энергиямен қамтамасыз етеміз және бұны қауіпсіз әдістермен жасауға тырысамыз.

Тәуекелге бағдарланған тәсіл

Біз тәуекелдерді басқарудың корпоративтік басқару жүйесінің негізгі құрамдасы ретінде маңыздылығын сезінеміз және Қоғамның құны мен беделіне теріс әсерін тигізетін тәуекелдерді уақытылы сәйкестендіруге және деңгейін азайтуға бағытталған қажетті шараларды қабылдаймыз.

Әлеуметтік жауапкершілік

Біз қоршаған ортаны қорғай және өзара іс-қимыл жасайтын қауымдастықтарды құрметтей отырып, өндірістік қызметті жүргізуге тырысамыз. Біздің еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және жалпы қауіпсіздік, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғау саласындағы мақсаттар – жазатайым оқиғалардың, денсаулыққа тигізетін зиянның және қоршаған ортаға залалдың болмауы.

Ашықтық

Біз кездесулерге, талықлауларға және диалогқа ашықпыз, мүдделі тұлғалармен өзара тиімді мүдделерді есепке алуға, Қоғам мен мүдделі тұлғалар мүдделерінің арасындағы құқықтар мен теңгерімді сақтауға негізделген ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға тырысамыз.

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ КІМГЕ АРНАЛҒАН?

Кодекстің ережелері Қоғамның барлық қызметкерлеріне, лауазымды тұлғаларына және директорларына тікелей қолданылады. Осы Кодекстегі «Сіз», «біз» немесе «барлығы» деп қолданылатын қаратпа сөздер Компанияның барлық қызметкерлеріне, лауазымды тұлғалары мен директорларына қарата айтылғанды білдіреді.

«Самұрық-Энерго» АҚ компаниялар тобына кіретін Қоғам Мінез-құлық кодексін өзінің тәуекелдеріне шамалас етіп қабылдауы тиіс.

Қоғаммен жұмыс істейтін және Қоғамның мүдделерін білдіретін іскерлік серіктестерге, өнім берушілерге және басқа үшінші тұлғаларға Кодекстің ережелерін ұстану ұсынылды.

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ НЕ ҮШІН КЕРЕК?

Біздің мақсатымыз: әлемдегі ең табысты Компаниялардың бірі болу.

Жалғыз акционерді, қызметкерлер мен іскерлік серіктестерді қоса алғанда, барлық мүдделі тұлғалардың тарапынан қызметімізге сенімділікті сақтап, арттырмайынша, стратегиялық мақсаттарымызға қол жеткізе алмаймыз.

Осы Кодекс құндылықтарды, негізгі қағидаттар мен мінез-құлық стандарттарын белгілейді, оларды басшылыққа ала отырып, барлық мүдделі тараптардың мүдделерін қамтамасыз ете аламыз. Мінез-құлық кодексі корпоративтік мәдениетімізді және нарықтың ашық та адал қатысушысы ретінде Қоғамның беделін күшейтуге бағытталған. Кодекс біз қақтығысуымыз мүмкін тәуекелдердің барлық спектрін қамтымайды. Сондықтан Мінез-құлық кодексі дұрыс ойлау және бұл үшін жауапты болу қажеттілігінен құтқармайды.

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІНІҢ САҚТАЛУЫ ҚАЛАЙ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІЛЕДІ?

Осы Кодексте баяндалған мінез-құлықтың стандарттары мен негізгі қағидаттарын Қоғамның әрбір қызметкері Қоғамдағы күнделікті қызметінде ең басты шарт деп есептейді.

Төменде алғашқы негізгі қадамдар келтірілген:

- ✓ Мінез-құлық кодексінің ережелерін оқыңыз және зерделеніз;
- ✓ Өз сөздеріңіз бен іс-әрекеттеріңізде Кодекстің ережелерін қатаң ұстаныңыз;
- ✓ Тәуекелдер туралы алаңдаушылықты көрсетіңіз және хабарлаңыз.

Әрқайсысымыз мынадай тәжірибелік нұсқаулық негізінде өз мінез-құлқымызды бағалауымыз керек:

- ✓ Менің әрекетім Кодекске сәйкес келе ме?
- ✓ Бұл этикаға сәйкес келе ме?

- ✓ Бұл заңды ма?
- ✓ Егер менің мінез-құлқым туралы жұртшылыққа белгілі болса, менің мінез-құлқым қабылдарлық бола ма?

Этикалық және комплаенс талаптарын ұстану және сақтау – бұл Қоғамда жұмыс істейтін немесе оның мүдделерін қорғайтын әрбір қызметкердің жеке жауапкершілігі. Осы Кодексті бұзу Қоғамның беделі мен жұмысына зиян тигізеді және тәртіптік жазалар мен жұмыстан босатуға әкеп соғуы мүмкін. Кодекстің белгілі бір бөлімдерінің сақталмауы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңнаманы бұзу болып табылуы және жеке әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке әкеп соғуы мүмкін екенін атап кеткен маңызды. Кодекстің сақталуын Директорлар кеңесі толығымен қолдайды.

Егер Сізге Кодекске қатысты түсіндірме немесе кеңестер әлі де қажет болса, Сіз өзіңіздің тікелей басшыңызға жүгіне аласыз.

Егер Сізге Кодекстің қандай да бір ережелерінің, ішкі бақылау жүйелерінің бұзылғаны белгілі болса, Сіз олар туралы жедел желі арқылы тез арада хабарлауға тиіссіз. Бұндай хабарламалар қудалаудан қорғау кепілдігі арқылы құпия немесе анонимді негізде берілуі мүмкін.

ҚОҒАМҒА ҚЫЗМЕТ ЕТУ МИССИЯМЫЗДЫ ҰСТАНУ

Біздің міндетіміз қоршаған ортаны қорғау және үнемді өндіріс қағидаттарын басшылыққа ала отырып, Қазақстанның энергиямен қамтамасыз етудің жоғары технологиялық кепілі және Еуразияның өнім берушісі ретінде акционерлер, қызметкерлер мен Қоғам үшін құндылықтар құру болып табылады. Біз өз міндеттерімізді Қоғамның ұзақ мерзімді құнын және орнықты дамуын қамтамасыз ету мақсатында жалғыз акционермен адал қатынас қағидаттарына; Қоғамның ашықтығына, тиімділігіне және икемділігіне; Компанияның барынша тиімді мүдделері үшін шешімдерді қабылдаудың бірізділігіне, уақытылылығына, жауапкершілікке, есептілікке және заңдылыққа негізделген қағидаттарына сүйене отырып орындауға міндеттіміз.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

- ✓ Қоғам атынан қызметті жүзеге асырған кезде Қоғам мен мемлекетімізге қызмет етудің ерекше жауапкершілігін сезініңіз және Қоғамның миссиясын дұрыс сезініп, лайықты қамқорлық көрсетіңіз;
- ✓ Сіздің міндетіңіз Қоғам мен мемлекет өмірінің сапасы мен деңгейіне тікелей әсерін тигізетінін сезініңіз;
- ✓ Өз міндеттеріңізді Қоғам миссиясына сәйкес орындаңыз және оларды орындау үшін Қоғамдағы Сізге берілген құзыретті белгіленген мақсат шегінен тыс шараларды пайдаланбаңыз.
- ✓ Өзіңіздің жеке мәселелеріңізді шешкенде ресми түрде Қоғам мүдделерін ресми түрде ұстанатыныңызды мәлім етпеңіз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУ ҚАЖЕТ:

✓ Қоғамдық теріс пікір тудыруы және/немесе Қоғам беделіне зиян келтіруі мүмкін кез келген әдепсіз немесе лайықсыз мінез-құлық белгілері.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ

Қоғам болашақ ұрпағымызға қамқорлық жасайды және еліміздің орнықты дамуына ерекше назар аударады. Біз экожүйенің қорғалуын, ауа сапасының жақсаруын және ресурстарымыздың тұрақтылығын сақталуын қолдаймыз.

Біздің Қоғам операциялық қызметтің халыққа және қоршаған ортаға теріс әсерін мейлінше азайтуға, қоршаған ортаға зиян келтіретін өндірістік аварияларды алдын алуға тырысады, сондай-ақ табиғи ресурстардың тиімді пайдаланылуын, жаңғыртылуын қолдайды. Біз энергияны тиімді пайдалануды арттыруды, ресурстарды үнемдеуді және баламалы энергия көздерін пайдалануды қолдаймыз.

Біз алдымызға қойылған мақсаттарды орындау және оған қол жеткізу мақсатында адамдарға зиян келтірмеу және қоршаған ортаны қорғау қағидаттарын ұстанамыз. Біздің Қоғам өз қызметінің қоршаған ортаға әсерін бағалайды.

Біз жұмыс орнында қауіпсіздікті қамтамасыз ету және жарақаттарды болдырмау үшін қауіпсіз еңбек қағидаларын әзірлейміз және оларды басшылыққа аламыз.

Қоғам барлық істерінде адал және салауатты бәсекелестікті насихаттайды. Өз қызметінде қолданылатын монополияға қарсы барлық қағидаларды қатаң сақтайды.

Қоғам ешқашан бәсекелестікке қарсы келісімдерге қатыспайды. Қоғам:

- баға келісімдеріне қатыспайды (бағаларды, жеңілдіктерді немесе маржны бәсекелестерімен келіспейді);

- тендерлер өткізу кезінде сөз байласуға қатыспайды, яғни нақты қатысушының жеңісін қамтамасыз ету мақсатында коммерциялық ұсыныстарды үйлестірмейді;

- клиенттер, бағалар, жеңілдіктер, зерттеулер мен әзірлемелер туралы ақпаратты қоса алғанда, бәсекелестермен құпия коммерциялық ақпарат алмаспайды.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

✓ Сіздің шешіміңіз бен әрекетіңіз экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға теріс әсерін тигізбейтініне көз жеткізіңіз;

✓ Экономикалық, әлеуметтік және экологиялық аспектілер тұрғысынан мүдделі тұлғаларға тигізетін теріс әсерін мейлінше азайту үшін қажетті шараларды қабылдауға тырысыңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

✓ Қоршаған орта туралы заңдар мен қағидаттар ережелерінің кез келген айқын немесе ықтимал бұзушылықтарының белгілері.

Сұрақ:

Қоғамда орнықты дамуға қатысты өзге құжат бар ма?

Жауап:

Ия, Орнықты даму жөніндегі нұсқаулық бар, оны Сіз біздің корпоративтік веб-сайттан қарай аласыз.

ЭТИКАЛЫҚ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ

Бедел – Компанияның сенімге негізделген негізгі активі.

Қоғам мемлекеттің, іскери серіктестердің, инвесторлардың және қоғамның сеніміне ие болуға ұмтылады.

Сенім жоғары этикалық нормаларды дәйекті түрде ұстану негізінде туындайды.

Біз бәріміз Қоғамның өкілі болып табыламыз және біздің әрекеттеріміз Қоғамның беделіне әсер етуі мүмкін.

Қоғамның беделін сақтау үшін біздің әрқайсымыз мінез-құлқымыздың дұрыс болуын қадағалауымыз керек.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

✓ Жалпы жұрт қабылдаған моральдық және этикалық мінез-құлық нормаларын ұстаныңыз, Қазақстанда және шетелде жұмыс істей отырып, мемлекеттік және басқа тілдерге, барлық елдің дәстүрлеріне және әдет-ғұрыптарға құрмет көрсетіңіз;

✓ Жұмыс уақытынан тыс уақытта жалпы моральдық және этикалық мінез-құлық нормаларын ұстаныңыз, Қоғамның беделіне нұқсан келтіретін қоғамға жат мінез-құлыққа жол бермеңіз;

✓ Егер Сізге тиісті өкілеттіктер берілмесе, Қоғамның қызметі туралы көпшілік алдында сөйлеуден аулақ болыңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

✓ Қызметкерлердің Қоғамды беделінен айыруға әкеп соқтыруы мүмкін әдепсіз мінез-құлқы.

Сұрақ:

Әріптесім жұмысқа мас күйінде келеді деген күдігім бар, тіпті кеңседе ішімдік ішуі де мүмкін. Мен не істеуім керек?

Жауап:

Бұл мәселені шешу үшін өзіңіздің қажетті шараларды қабылдайтын басшыңызбен дереу кеңесу керек.

СЫРТҚЫ КОММУНИКАЦИЯ

Қоғам қызметкері бола отырып, егер Сіз қоғамдық орындарда әдепсіздік танытсаңыз, бұл Қоғамымыздың қоғам тарапынан сынға ұшырауына себеп болады.

Сіз әрқашан біздің ұжымымызды Қоғамнан тыс жерде де көрсететінін есте ұстауыңыз керек.

Қоғам атынан кез-келген рұқсат етілмеген сыртқы байланыс біздің компанияның имиджіне әсер етеді.

Әлеуметтік желілердегі белсенділік тек жеке мақсатта қолданылуы керек және Қоғаммен байланысты болмауы керек.

Қоғам атынан жария етілген кез-келген ақпарат барлық маңызды аспектілерде дәл, толық, дұрыс және қолданыстағы заңнама мен ішкі ережелерге сәйкес болуы керек.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

- ✓ Егер Сіздің өтініш жасауға өкілеттігіңіз болмаса, ешқашан Қоғам атынан мұны жасамаңыз;
- ✓ Жеке басыңыздың пайдасы үшін ешқашан қызметтік жағдайыңызды пайдаланбаңыз;
- ✓ Бұқаралық ақпарат құралдарында Қоғамның жұмысы туралы жеке пікіріңізді білдірмеңіз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

✓ Қоғаммен тікелей байланысты әлеуметтік желілердегі ресми емес белсенділік.

Сұрақ:

Қоғам қызметкері тұтынатын өнімге немесе көрсетілген қызметке наразы екені туралы көпшілік алдында түсініктеме берді. Бұл кодексті бұзу деп есептеле ме?

Жауап:

Бұл - кодексті бұзу емес. Қоғам тұтынушылардың шағымдары болуы немесе жеке өмірде өз пікірлерін білдіруі мүмкін қызметкерлердің жеке өмірін құрметтейді. Маңыздысы, мұндай пікірді Қоғамның позициясы ретінде қабылдауға болмайды.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ ДЕГЕН КӨҚАРАС ЖҰМЫСҚА ЖАЛДАУ МЕН ЕҢБЕК ЕТУДІҢ ТЕҢ ШАРТТАРЫ

Біздің қызметкерлер ең құнды актив болып табылады және Қоғам өз қызметкерлерін жұмыс істеу бағытындағы ең жақсы перспективалармен қамтамасыз ету саясатын ұстанады. Сондықтан, біз Қоғамда жұмыс істейтіндердің барлығына өздерінің кәсіби қабілеттерін дамыту және дағдыларын жетілдіру үшін тең мүмкіндіктер ұсынамыз. Сондықтан, Қоғам жан-

жақты жұмыс тәжірибесі мен таланты бар мамандарды таңдап, қызметкерлерді жалдау мен жоғарылатудың әділ рәсімдерін қалыптастырып отыр.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

✓ Өз міндеттеріңізді ең жоғары этикалық нормаларды ұстана отырып, біздің корпоративтік құндылықтарымыз мен қағидаттарымыз негізінде кәсіби түрде орындаңыз;

✓ Жалдау, сыйлықақы беру және ілгерілету туралы әрбір шешімді олардың сіңірген еңбегін, біліктілігін, нәтижелілігін және өндірістік қажеттілігін ескере отырып қабылдаңыз;

✓ Непотизмнің, субъективтіліктің немесе қате түсініктің болуының кез-келген мүмкіндігін жойыңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

✓ Жұмыс орнындағы кез-келген әдепсіз немесе орынсыз мінез-құлық белгілері;

✓ Еңбек заңнамасының кез-келген айқын бұзушылықтарының немесе әлеуетті бұзушылықтарының белгілері.

Сұрақ:

Жалдау және қызметтік көтермелеу кезінде тең шарттарды бұзу ретінде қабылданатын қандай жағдайлар туралы хабарлай аламын?

Жауап:

Басқа қызметкердің жалақысы неге жоғары деген сұрақтар қоюға болмайды. Жалақы мөлшері құпия ақпарат болып табылады, ол тәжірибеге, біліктілігіне, біліміне және басқа да факторларға негізделеді. Сіз жалдау процесінде, жұмыс бабында, қызметтен көтерілгенде, жұмысты тоқтатқан кезде орын алған кемсітушіліктер туралы хабарлай аласыз. Мысалы, Сіз жаңа қызметкердің өз түйіндемесінде бір компанияда 5 жыл бойы жұмыс істегенін көрсеткенін білдіңіз. Бірақ Сіз оның аталған компанияда жұмыс істемегеніне сенімдісіз, бұл қызметкер тарапынан алдау болып табылады және бұндай жалғандыққа негізделген мінез-құлыққа жол берілмейді.

КЕМСІТУШІЛІК ПЕН ҚЫСЫМШЫЛЫҚҚА ТЫЙЫМ САЛУ

Қоғам барлық қызметкерлердің бір-біріне деген құрметіне негізделген еңбек жағдайларын жасауға ұмтылады. Сондықтан біздің Қоғам діни, нәсілдік, этникалық, жыныстық, жас және басқа да белгілер бойынша кемсітушілікке жол бермейді. Біздің Қоғам қызметкерлердің намысына тиетін, агрессивті, дұшпандық немесе құқықтарына нұқсан келтіретін кез-келген мінез-құлыққа тыйым салады.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

✓ Әріптестеріңізге құрметпен және үлкен сеніммен қараңыз;

✓ Әріптестеріңізді қорқытпаңыз және кемсітпеңіз;

✓ Әріптестеріңізге қатысты орынсыз сөздерді айтпаңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ КЕРЕК:

- ✓ Жұмыс орнындағы кез-келген әдепсіз немесе орынсыз мінез-құлық белгілері;
- ✓ Еңбек заңнамасының кез-келген айқын бұзушылықтары немесе әлеуетті бұзушылық белгілері.

Сұрақ:

Мен – Қоғамда жұмыс істейтін жүкті қызметкермін, менің тікелей бастығым қосымша өтемақы төлетпеу және орныма тез арада қызметкер табу үшін маған қысым көрсетіп отыр және қандай да бір негіздемесіз жұмыстан кетуімді сұрайды.

Жауап:

Жүкті қызметкер ретінде Сіздің арнаулы мәртебеңіз бен құқықтарыңыз бар, олар Еңбек кодексімен қорғалған. Егер менеджеріңіз Сізге қандай да бір негізсіз қысым көрсетсе, Сіз тез арада осы жағдай туралы Қоғамның еңбек, еңбек қақтығыстары және өзге де ұқсас мәселелерімен айналысатын Омбудсменіне хабарласуыңыз керек.

БИЗНЕС ҚАУЫМДАСТЫҚТАРЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Қоғам акционерлердің құқықтарын іске асыру тиімділігі жоғары болуын қамтамасыз ету үшін тұрақты түрде жұмыс істейді.

Қоғам өз акционерінің құқықтарын оларға тиесілі акциялардың санына қарамастан бірдей құрметтейді, олармен тиімді диалог жүргізеді, мәлімделген даму міндеттемелерін орындау және дивидендтер төлеу арқылы олардың сенімін ақтауға ұмтылады.

Акционерлер үшін өз қызметі туралы сенімді ақпаратты қолжетімді нысанда уақтылы жариялай отырып, Қоғам акционерлердің құқықтары мен мүдделерінің сақталуына кепілдік береді. ықтимал бірігу, жұтылу немесе қайта құрылымдау туралы ақпарат Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына және ашуға жататын ақпаратты міндетті түрде алдын ала жариялай отырып, қолданыстағы заңнамаға қатаң сәйкестікте жария етіледі.

ҮШІНШІ ТҮЛҒАЛАРДЫ ТАРТУ

Біздің Қоғамымыз өнім берушілермен, консультанттармен, іскерлік серіктестермен және басқа да үшінші тұлғалармен ашықтық, заңды толық ұстану, адалдық және тиімділік қағидаттары негізінде өзара іс-қимыл жасайды.

Қоғам БҰҰ Жаһандық шартының он қағидатына адалдығын мәлімдейді, БҰҰ-ның Орнықты даму саласындағы мақсаттары мен бастамаларын қолдайды.

Осыған сәйкес, біздің Қоғам мынадай өнім берушілермен жұмыс істеуді құптайды:

Кемсітушіліктің барлық түрлері жоқ инклюзивті жұмыс ортасын құратын және қолдайтын өнім берушілердің, сондай-ақ әрбір адамның қосқан үлесі танылады;

Адам құқықтарын, қолданылатын мемлекеттік заңдарды, БҰҰ жалпыға бірдей декларациясын, сондай-ақ Халықаралық еңбек ұйымының (ХЕҰ) негізгі қағидаттарын сақтайтын өнім берушілер;

Бизнесті қызметкерлердің және жұртшылықтың қауіпсіздігі мен әлауқатын қамтамасыз ету үшін басқарады;

Балалар еңбегіне, мәжбүрлі, заңсыз еңбекке немесе міндетті еңбектің кез келген басқа түріне жол бермейді;

Тиісті экологиялық және әлеуметтік нормалар мен стандарттарды сақтайтын өнім берушілер;

Орнықты даму қағидаттарына бейілділігін көрсетеді:

экологиялық таза материалдарды пайдаланады, энергия мен суды тұтынуға, парниктік газдар шығарындыларының көлеміне ерекше назар аударады, сондай-ақ қоршаған ортаға қауіпті заттармен (материалдармен, препараттармен және өнімдермен) жұмыс істегенде мұндай заттардың таңбалануын, өңделуін, тасымалдануын, сақталуын, қауіпсіз кәдеге жаратылуын қамтамасыз етеді;

Экологиялық саясатты әзірлейді және енгізеді, өзінің іскерлік қызметін саясатқа сәйкес жүзеге асырады;

Сатып алынатын өнімнің шығу тегі, оның құрамы, өндіріс пен тасымалдау процесінің тұрақтылығы ескеріледі. Мүмкіндігінше этикалық және тұрақтылық стандарттары мен жеткізілім тізбегі сертифицикатталған материалдарды пайдаланады (мысалы, ISO 14001, FSC, PEFC, EPD, бірақ бұлармен шектелмейді).

Ресурстарды неғұрлым ақылға қонымды және жауапкершілікпен пайдалануға ұмтылады, бұл тәсілді жеткізу тізбегіне, сондай-ақ бизнес операцияларына біріктіреді.

Біздің Қоғам іскери серіктестерге негізсіз артықшылықтар мен басымдықтарды бермейді және олармен өзара тиімділік негізінде іскерлік қатынастарды сақтайды. Біз «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар Кеңесі бекіткен «Самұрық-Қазына «Ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының және дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы тікелей немесе жанама түрде «Самұрық-Қазына» АҚ-на тиесілі заңды тұлғалардың сатып алуларын жүзеге асыру тәртібі негізінде неғұрлым тиімді бағаға, тауарлардың/көрсетілетін қызметтердің сапасына және өнім берушінің жақсы іскерлік беделіне артықшылық бере отырып, өнім берушілерді ашық түрде таңдаймыз.

Біз барлық үшінші тұлғалар осы Кодекстің ережелерін немесе осыған ұқсас ережелерді ұстанады деп болжаймыз. Өз кезегінде, үшінші тұлғалар бізден осы Кодекстің ережелерін ұстануды күтеді және оларға Қоғамның ЖЕДЕЛ ЖЕЛІСІ арқылы Кодекстің кез келген нақты немесе ықтимал бұзушылықтары туралы хабарлауға мүмкіндік беріледі.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

- ✓ Өнім берушілерді олардың біліктілігін, қызметін және бәсекеге қабілеттілігін негізге ала отырып таңдаңыз;
- ✓ Іскерлік беделі күдік туғызатын үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл жасамаңыз;
- ✓ Бәсекелес ортаны құру үшін барлық күш-жігеріңізді жұмсаңыз.
- ✓ Үшінші тұлғалар осы Кодекстің ережелері туралы хабардар екенін анықтаңыз;
- ✓ Есептелген сыйлықақы ұсынылған тауарлар/қызметтерге сәйкес келетініне көз жеткізіңіз;
- ✓ Үшінші тұлғаларға құрметпен және әділ негізде қараңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

- ✓ Үшінші тараптар сенімсіз іскерлік тәжірибе қатысушысы болған немесе осындай негізде айыпталған;
- ✓ Үшінші тұлғалар бізбен келісімшарт жасасқанға дейін комиссия немесе сыйақы алуды талап етеді.

Сұрақ:

Мен, ашық тендерде қатысатын әлеуетті өнім берушінің акционері Қоғам қызметкерінің жақын туысы екенін білдім. Осы туралы хабарлауым керек пе?

Жауап:

Иә, бұл жайт туралы Басшыңызға немесе Комплаенс қызметінің жетекшісіне хабарлауға тиіссіз, өткені, ол біліктілік, қызметі және бәсекеге қабеліттілік критерийлерден өзгеше таңдау критерийлеріне негізделген өнім берушіні таңдауға әсер етуі мүмкін.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

Қоғам жеке өміріңізді өте құрметтейді және әрқайсысыңыздың Қоғамнан тыс жерде заңды қызметпен айналысу құқығыңызға түсіністікпен және құрметпен қарайды. Бұл ретте біз Сізден абай болуды және мүдделер қақтығысының туындау ықтималдығын болдырмауды сұраймыз.

Мүдделер қақтығысы Сіздің жеке мүдделеріңіз немесе байланыстарыңыз Сіздің бизнес шешімдеріңізге әсер еткен немесе әсер етуі мүмкін болған кезде пайда болады.

Мүдделер қақтығысы ретінде қабылдануы мүмкін жағдайлар өте алуан түрлі және олардың барлығын тізімдеу мүмкін емес. Алайда, кейбір мысалдарға жеке заңды тұлғаның меншікті капиталына қатысу үлесі бар немесе белгілі бір заңды тұлғада басқарушылық лауазымға ие болған жағдайлар жатады және бұл жағдайлар сіздің Қоғамдағы лауазымдық міндеттеріңізді орындауға кедергі болады.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

Бұл Сіздің жеке байланыстарыңыз/жағдайларыңыз Қоғамдағы бизнес шешімдеріңізге әсер ететін жағдайлардан аулақ болыңыз;

- ✓ Сіздің тікелей басшыңызға немесе сәйкестік қызметіне нақты, ықтимал немесе анықталған мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты ашыңыз;
- ✓ Егер сізде нақты, ықтимал немесе анықталған мүдделер қақтығысы болса, шешім қабылдауға қатыспаңыз;
- ✓ Егер бұл сіздің компаниядағы қызметіңізге теріс әсер етсе, Қоғамнан тыс кез-келген жұмыс пен бизнеске (коммерциялық немесе коммерциялық емес) қатыспаңыз;
- ✓ Егер сіздің жеке жағдайларыңыз Қоғамдағы лауазымдық міндеттеріңізге әсер ете ме деген күмәніңіз болса, тікелей басшыңызбен ақылдасып, кеңес сұраңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

- ✓ Сіздің немесе Сіздің әріптестеріңіздің Қоғамда немесе әлеуетті не нақты серіктес табылатын ұйымда немесе Қоғамның өнім берушісі болып жұмыс істейтін отбасы мүшелерінің немесе басқа үлестес тұлғаларының болуына;
- ✓ Сіздің немесе Сіздің әріптестеріңіздің ұйымдағы акционерлік капиталға қатысу үлесінің болуына немесе Сіз не Сіздің әріптестеріңіздің әлеуетті немесе нақты серіктес не Қоғамның өнім берушісі болып табылатын белгілі бір ұйымда басқарушы қызметте болуына;
- ✓ Сіздің немесе Сіздің әріптестеріңіздің Сізден немесе Сіздің әріптестеріңізден Қоғам ресурстарын, соның ішінде құпия ақпаратты пайдалануды талап етуі мүмкін қоса атқаратын жұмысының немесе басқа да қызметінің болуына.

Сұрақ:

Менің жақын туысым ашық тендерге қатысатын Қоғамның акционері болып табылады. Мен тендерлік комиссияның мүшесі болып табыламын. Бұл мүдделер қақтығысы болып санала ма?

Жауап:

Ия, бұл мүдделер қақтығысы жағдайы, Сіз осындай жағдайды Комплаенс қызметіне ашып, осы тендерге шешім қабылдау процесіне қатыспауыңыз керек.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖОБАЛАР ЖӘНЕ ДЕМЕУШІЛІК

Қызметінің барлық салаларында көшбасшылыққа қол жеткізуге ұмтыла отырып, Қоғам өз бизнесінің коммерциялық дамуын әлеуметтік қызметпен қатар алып жүреді. Өркендейтін қоғам үшін жағдай жасауға өз үлесін тұрақты қоса отырып, Қоғам өзінің ұзақ мерзімді жетістігінің негіздерін қалайды. Бұл - кешенді жұмыс, оның басымдықтары балаларға, талантты жастарға және өндіріс ардагерлеріне көмек көрсету, мәдениетті, өнерді, білімді қолдау және қоршаған ортаға қорғау көрсету болған және үнемі болып қала береді.

Біз дене шынықтыру мен спортты, білім беруді, мәдениетті және әлеуметтік саланың басқа түрлерін дамытуға бағытталған бағдарламаларды қолдауға ұмтыламыз.

Сұрақ:

Менің жергілікті қайырымдылық жобаға өз еркіммен қатысу ниетім бар. Ол Кодексте қарастырылған ба?

Жауап:

Көп жағдайда рұқсат етіледі. Мұндай жұмыс сіздің Қоғамдағы міндеттемелеріңізге әсер етпейтініне және қайырымдылық саясатына, «Самұрық – Қазына» АҚ демеушілік бағдарламасына, сондай-ақ «Самұрық-Энерго» АҚ-дағы Алаяқтық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына қайшы келмейтініне көз жеткізіңіз. Егер күмәндансаңыз, Сіз әрқашан қауіпсіздік мәселелері жөніндегі құрылымдық бөлімшеге хабарласа аласыз.

СЫЙЛЫҚТАР ЖӘНЕ ҚОНАҚЖАЙЛЫЛЫҚ БЕЛГІЛЕРІ

Қоғамның саясаты үшінші тұлғаларға көрсетілген немесе олардан алынған стандартты және қолайлы қонақжайлылық белгілеріне рұқсат береді.

Алайда, сыйлықтар алу және беру, сондай-ақ қонақжайлылық белгілерін көрсету үшінші тараптың негізсіз күтуін немесе негізделген коммерциялық себептерге емес, жеке пайда себептеріне байланысты үшінші тарапқа артықшылық беру туралы әсер қалдыруы мүмкін.

Сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілері тек қолма-қол ақшаны ғана емес, сонымен қатар Қоғамда коммерциялық қызметті жүзеге асыру кезінде қызметкерлер, лауазымды тұлғалар, Директорлар ұсынған немесе алған құндылығы бар кез келген нәрсені білдіреді.

Сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілерінің түсінігі мен түсіндірмесі әртүрлі көзқарастарға байланысты өзгереді, сондықтан сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілерін алу шешім қабылдау процесіне әлеуетті әсер етпеуі керек.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

✓ Ұсынылған немесе алынған сыйлықтың немесе қонақжайлылық белгісінің түрін, құндылығын және сомасын сақтықпен бағалаңыз;

✓ Ешқашан ақша, ақшалай баламалар, жеке қызметтер немесе кез келген басқа заңсыз немесе орынсыз сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілерін ұсынбаңыз, алуға тырыспаңыз немесе алмаңыз;

✓ Егер сіз ұсынатын немесе алатын сыйлықтар шешім қабылдау процесіне әсер етуі мүмкін болса, мұндай сыйлықтарды ешқашан қабылдамаңыз немесе бермеңіз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

✓ Тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу кезінде, жұмысқа немесе жұмысқа орналасу кезінде ұсынылатын немесе қолма-қол ақшамен немесе ақшалай баламамен алынған кез келген қолайсыз сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілері;

✓ Сіздің шешіміңізге және әріптестеріңіздің объективтілігіне немесе шешіміне және объективтілігіне әсер етуі мүмкін кез келген сыйлықтар мен сый-

кәделер.

Сұрақ:

Іскери серіктестерден сыйлық алуға қандай да бір шектеулер бар ма?

Жауап:

ҚР Қылмыстық кодексінің 366, 367-баптарына сәйкес, 2 АЕК-тен асатын сомаға жасалған сыйлық пара болып саналады және қылмыстық жауаптылық шараларын қолдануға әкеп соғады, ал өзге жағдайларда (егер сыйлықтың құны аз болса) Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 676 және 678-баптарына сәйкес мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдарға немесе оларға теңестірілген адамдарға берілген заңсыз материалдық сыйақы әкімшілік жауаптылыққа әкеп соғады. Осылайша, кез-келген қызметкер олардың шешімдеріне әсер етуі мүмкін құндылықтарды алмауы тиіс. Кез-келген сыйлық, егер бұл шешім қабылдауға әсер етсе, пара ретінде қарастырылуы мүмкін.

КОМПАНИЯҒА ДЕГЕН ҚАМҚОРЛЫҚ АКТИВТЕРДІ ҚОРҒАУ

Қоғамда жұмыс істейтін әрбір қызметкер Қоғамның активтерін тиісінше басқаруға жауапты. Активтерді тиісінше басқаруға Қоғамның инвестицияларын, қорлары мен меншіктерін бақылау мен қолдау жатады.

Бедел - Қоғамның жоғары бағаланатын активі. Біздің әрқайсымыз осы активтің иесі болып табыламыз және лайықты мінез-құлқымыз арқылы осы активтің құнын арттыра немесе төмендете аламыз. Әр адам Қоғамның беделін нығайтуға ұмтылуы тиіс.

Активтердің өсуіне қол жеткізу және олардың құнын қалыптастыру үшін әрқайсымыз лайықты қарым-қатынас жасау мен жоғары жауапкершілікті тәжірибеге енгізуіміз керек.

Активтерді дұрыс пайдаланбау Қоғамның жұмысына тікелей әсер етеді; кез-келген алаяқтық немесе ұрлық туралы дереу хабарлау қажет.

Қоғамның активтерін жеке мақсаттар үшін кез келген уақытта пайдалануға тыйым салынады.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

- ✓ Қоғамның мүлкін Өз меншігіңіз ретінде сақтаңыз;
- ✓ Қоғам активтерінің дұрыс пайдаланылуын бақылау үшін жауапкершілікті өз мойныңызға алыңыз;
- ✓ Активтерді пайдалану үшін тиісті рұқсат пен нақты құжаттаманы қамтамасыз етіңіз;
- ✓ Сіздің міндеттемелеріңізге сәйкес активтерді тек дұрыс пайдалануды қамтамасыз етіңіз;
- ✓ Қоғамның бюджет қаражатының неғұрлым маңызды қажеттіліктерге жұмсалуды түсіне отырып, өкілдік шығыстарды қалыптастыруға ақылға қонымды көзқараспен қараңыз

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

- ✓ Активтерді иелену немесе ысырап ету;
- ✓ Активтерді ұрлау мен бүлінуден дұрыс қорғамау;
- ✓ Алаяқтық, зиян немесе ұрлықтың кез келген белгілері.

Сұрақ:

Біздің Қоғам Жекешелендіру бағдарламасы аясында активтерді төмендетілген баға бойынша сататынын білемін және бұл баға нарық бағасынан төмен деп санаймын. Осы жағдай активтерді қорғамайтынымызды білдіре ме?

Жауап:

Жекешелендіру Қоғамның өз активтерін басқару тәсілдерінің бірі болып табылады. Озық баға ашықтық пен бәсекелестік арқылы қалыптастырылады. Қоғам ашықтық пен бәсекелестік саясаты мен рәсімін басшылыққа алады. Сондықтан, егер Сіз жекешелендіру рәсімін бұзудың кез келген жағдайы туралы білсеңіз немесе кез келген күдіктеріңіз болса, тікелей басшыңызға хабарлаңыз.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТЕРДІҢ АШЫҚТЫҒЫ

Компания нақты, толық қаржылық және іскери ақпаратты ұсынады.

Барлық қаржылық деректер, жазбалар мен есептер Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына, ұлттық заңнамаға және Компанияның ішкі ережелеріне сәйкес келуі керек.

Барлық мәмілелер мен шоттар дәйекті және дұрыс жіктелуі керек.

Шешімдер толық және нақты мәліметтерге негізделуі керек. Компания фактілерді бұрмалауға тыйым салады. Компания ақшаны жылыстатуға немесе терроризмді қаржыландыруға тікелей немесе жанама түрде ықпал етпеу принципін ұстанады. Компания барлық мәмілелердегі төлемдердің ашықтығын бағалайды, адал бәсекелеседі және делдалдарды заңды, коммерциялық негізделген себепсіз пайдаланудан аулақ болады.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

- ✓ Мәмілелер мен шарттарды сауатты, сапалы тіркеңіз;
- ✓ Барлық іскерлік операциялардың толық, дәл және уақтылы есебін жүргізіңіз;
- ✓ Жасырын жазбалар мен заңсыз қаржылық операцияларды пайдаланбаңыз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУ ҚАЖЕТ:

- ✓ Қаржылық болжамдары асыра көрсетілген және шығындар бойынша көрсеткіштер жаңсақ есептеліп, дұрыс әзірленбеген, толық емес есептер;
- ✓ Қитұрқы әрекет белгілері, мысалы, де-юре белгіленбеген қаражатты басқа мақсаттарда де-факто пайдалану;
- ✓ Іссапарлар және өзге де шығыстар бойынша толық емес және дәл емес мәліметтер;

- ✓ Өндірістік қызметтің қаржылық нәтижелерге сәйкес келмеуі.

Сұрақ:

Маған бухгалтерлік есеп жүйесіндегі деректерді ақпаратты пайдаланушыны адастыратындай етіп жазып алуды сұрады. Егер мен есепте дәлсіздік бар деп қауіптенсем, менің не істеуім керек?

Жауап:

Бухгалтерлік есеп жүйесінде қажетті тәртіпті сақтай отырып, әрқашан деректерді дәл және дұрыс есепке алу маңызды. Біріншіден, Сіз есеп беру және ұсыну талаптарын қалай сақтауға тиіс екеніңізді толық түсінуіңіз үшін өзіңіздің менеджеріңізден және/немесе бөлімше басшысынан бухгалтерлік есепті жүргізу кезінде қолданылатын әдіснаманы нақты түсіндіруін сұрауға тиіссіз. Егер сіз әлі де алаңдайтын болсаңыз немесе сұрақтар туындаса, Қаржылық бақылаушыға немесе Комплаенс қызметіне хабарласыңыз.

АҚПАРАТТЫ БАСҚАРУ

Біз күнделікті іс-әрекетімізде ақпаратты іскери шешімдер қабылдау үшін қолданамыз. Қоғам бір бөлігі құпия болып табылатын ақпаратты актив ретінде қарастырады. Құпия ақпаратқа біздің ноу-хау және басқа да бәсекеге қабілетті ақпарат, жеке деректер және басқа да ақпарат кіреді, олар, егер ашуға рұқсат болмаса, үшінші тұлғаларға ешқашан рұқсатсыз ашылмауы тиіс.

СІЗДІҢ МІНДЕТТЕРІҢІЗ:

- ✓ Компаниядан тыс құпия ақпаратты қажеттілік бойынша және кәсіби кеңес алғаннан кейін ғана бөлісіңіз;
- ✓ Құпия ақпараттың сақталуы мен ашылуына қатысты барлық ішкі талаптар мен шектеулерді сақтаңыз;
- ✓ Егер Сіз ақпараттың әлдебір таралып кеткені туралы білсеңіз, құпия ақпаратты қорғау үшін шаралар қолданыңыз;
- ✓ Құпия ақпаратты жарияламау туралы міндеттемеге қол қойыңыз;
- ✓ Сіз оларға құпия ақпаратты ашпас бұрын үшінші тұлғалардың құпия келісімге қол қойғанына көз жеткізіңіз.

НЕГЕ НАЗАР АУДАРУЫҢЫЗ ҚАЖЕТ:

- ✓ Құпия ақпаратты үшінші тұлғалармен қоғамдық орындарда талқылау;
- ✓ Кез келген құпия ақпараттың бұқаралық ақпарат құралдарына шығуы.

Сұрақ:

Мен бизнес-серіктестен бірлескен жоба бойынша ақпарат ұсыну туралы сұраныс алдым, бірақ осылай істеуге құқығым бар екеніне сенімсізбін.

Жауап:

Сіз бұл мәліметтің Ақпаратты ашу саясаты мен регламентіне сәйкес құпия ақпарат емес екеніне көз жеткізуге тиіссіз. Егер Сіздің тағы да сұрақтарыңыз болса, Тікелей басшыңызға хабарласыңыз.